

Laupias Samarialainen

The Good Samaritan

Prof. Johan Malan, Middelburg, South Africa (January 2009)

Vertaus laupiaasta samarialaisesta Luukas 10:25-37 (KR 38) kuuluu näin:

“Ja katso, eräs lainoppinut nousi ja kysyi kiusaten häntä: 'Opettaja, mitä minun pitää tekemän, että minä iankaikkisen elämän perisin?' Niin hän sanoi hänelle: 'Mitä laissa on kirjoitettuna? Kuinkas luet?' Hän vastasi ja sanoi: 'Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta voimastasi ja kaikesta mielestäsi, ja lähimmäistäsi niinkuin itseäsi'. Hän sanoi hänelle: 'Oikein vastasit; tee se, niin sinä saat elää'. Mutta hän tahtoi näyttää olevansa vanhurskas ja sanoi Jeesukselle: 'Kuka sitten on minun lähimmäiseni?' Jeesus vastasi ja sanoi: 'Eräs mies vaelsi Jerusalemita alas Jerikoon ja joutui ryövärien käsiin, jotka riisuiivat hänet alasti ja löivät haavoille ja menivät pois jättäen hänet puolikuolleeksi. Niin vaelsi sattumalta eräs pappi sitä tietä ja näki hänet ja meni ohitse. Samoin leeviläinenkin: kun hän tuli sille paikalle ja näki hänet, meni hän ohitse. Mutta kun eräs samarialainen, joka matkusti sitä tietä, tuli hänen kohdalleen ja näki hänet, niin hän armahti häntä. Ja hän meni hänen luokseen ja sitoi hänen haavansa ja vuodatti niihin öljyä ja viiniä, pani hänet juhtansa selkään ja vei hänet majataloon ja hoiti häntä. Ja seuraavana aamuna hän otti esiin kaksi denaria ja antoi majatalon isännälle ja sanoi: 'Hoida häntä, ja mitä sinulta lisää kuluu, sen minä palatessani sinulle maksan'. Kuka näistä kolmesta sinun mielestäsi osoitti olevansa sen lähimmäinen, joka oli joutunut ryövärien käsiin?' Hän sanoi: 'Se, joka osoitti hänelle laupeutta'. Niin Jeesus sanoi hänelle: 'Mene ja tee sinä samoin!.'”

Lakimies halusi pohjimmiltaan tietää, mitä täytyy tehdä, että perisi iankaikkisen elämän s.o. kuinka voi pelastua. Aikana ennen Jeesuksen ristiinnaulitsemista vallitsi vielä laki. Siten tämä mies tiesi, että laki vaati häneltä, että hänellä oli oltava sydämessään jumalelämä ainoana, joka tekisi hänelle mahdolliseksi päästä oikeaan suhteeseen Jumalan ja lähimmäisensä kanssa, mutta koska hän ei ollut kiinnostunut toisista, hän ei todella halunnut mukautua tähän vaatimukseen. Oikeuttaakseen oman itsekkään jumalaisuutensa hän sitten kysyi, kuka oli hänen lähimmäisensä.

Vastauksessa tähän kysymykseen Herra Jeesus kertoi vertauksen, jossa Hän selitti, että kun on kysymys ihmisten hengellisistä tarpeista, niin kaikki ovat lähimmäisiämme -- myös toista kansallisuutta olevat. Jumala odottaa meidän julistavan evankeliumia kaikille, joita kohtaamme, jotta he voisivat vapautua Saatanan vallasta ja periä iankaikkisen elämän. Vastauksessaan Herra Jeesus myös julisti lakimiehelle Uuden Testamentin pelastuksen evankeliumia, koska loppujen lopuksi Jeesus itse on se Laupias Samarialainen, joka tarjoaa pelastavan armonsa kaikille, jotka suuri ryöväri Saatana, on elämän tien varrella ryövännyt. Kaikki Kristuksen pelastamat on kutsuttu menemään aitovierille julistamaan tätä pelastuksen sanomaa toisille pahalaisen uhreille.

Tämän vertauksen onneton mies vaelsi Jerusalemin ja Jerikon välisellä autiolla tiellä. Se oli mutkainen tie, joka 30 kilometrin matkalla laskeutui 900 metriä alas Jerusalemita Jordanin laaksoon. Johtuen monista rotkoista, joiden kautta tie kulki, kulkija oli usein poissa toisten kulkijoiden näköpiiristä. Siksi rosvoille oli helppoa piiloutua tien varrelle ja hyökätä ja ryöstää ohikulkijoita.

Rosvot kävivät vertauksen miehen kimppuun, löivät hänet lähes hengiltä ja ryöstivät kaiken, mitä hänellä oli. Tämä haavoitettu mies, joka ei päässyt edes jaloilleen jatkaakseen matkaansa, jätettiin tiepuoleen makaamaan.

Tämän vertauksen tulkintaa voidaan soveltaa kolmella tasolla, nimittäin: (1) sääli kärsiviä kohtaan, (2) Saatanan uhrien hengellinen pelastaminen ja heistä huolehtiminen ja (3) Herran Jeesuksen ensimmäisen ja toisen tulemuksen välinen suhde.

Sääli

Ryöstetty ja haavoitettu mies oli apua tarvitessaan kaukana kodistaan ja perheestään. Maatessaan siinä hän oli riippuvainen ensimmäisen ohikulkevan muukalaisen avusta. Hän oli suuressa vaarassa, eikä voisi jäädä eloon ilman apua.

Tämän vertauksen mukaan jokaisella kärsivän lähellä olevalla on moraalinen velvollisuus ojentaa auttava käsi tarjoamalla uhrille lääkinällistä ja aineellista apua hänen henkensä pelastamiseksi. Hän tarvitsee myös apua päästäkseen pois vaaravyöhykkeeltä. Sillä ei ole väliä, onko tämä ihminen muukalainen, tai jopa vihollinen – jos sinä olet hänen lähellään ja siksi hänen ”lähimmäisensä,” olet velvoitettu auttamaan häntä.

On merkillepantavaa, että se oli muukalainen, joka auttoi tätä miestä. Uhrin oman kansan jäsenet eivät huomioineet häntä ja menivät ohi tien toista laitaa. Heitä kiinnosti vain oma hyvinvointinsa.

Velvollisuus osoittaa hyväsydämyyttä kärsiville on selvästi määritelty tässä vertauksessa. Meidän pitäisi muistaa, että kaikki ihmiset, myös pelastumattomat, luotiin Jumalan kuvaksi. Herra Jeesus samaistuu heidän suruihinsa ja vaikeuksiinsa ja odottaa opetuslastensa vierailevan heidän luonaan, auttavan heitä ja huolehtivan heistä niin hyvin, kuin vain voivat. Hän sanoi: *”Sillä minun oli nälkä, ja te ette antaneet minulle syödä; minun oli jano, ja te ette antaneet minulle juoda; minä olin outo, ja te ette ottaneet minua huoneeseenne; minä olin alaston, ja te ette vaatettaneet minua; sairaana ja vankeudessa, ja te ette käyneet minua katsomassa.”* (Mt. 25:42-43). Jeesuksen kuulijat olivat kuin pappi ja leeviläinen, jotka katselivat toisaalle ja sanoivat: ”Tuo mies ja hänen ongelmansa eivät kuulu minulle – pärjätköön!”

Hengellinen huolehtiminen

Uhreja pitäisi auttaa käytännöllisellä tavalla, mutta jos pidämme aineellisen avun antamista riittävänä, me epäonnistumme pahasti tehtävässämme. Uhrin fyysisen auttamisen pitäisi johtaa myös täyttämään hänen hengellinen tarpeensa, koska se on ylivoimaisesti suurin ongelma. Sellaiset ihmiset ovat avoimempia hengelliselle neuvonnalle, kun heidän muiden tarpeittensa täyttämiseksi on paljon uhrattu. Avustusprojekteissa ja tukipalvelujen tarjoamisessa usein kuitenkin puuttuu vaikeuksissa olevien hengellisen auttamisen tärkeä puoli. Auttavan käden ojentaminen esimerkiksi alkoholisteille ja huumeriippuvaisille yrittämällä kuntouttaa heitä kiinnittämättä huomiota heidän syviin hengellisiin tarpeisiinsa on turhaa. Vain Herra Jeesus voi murtaa heidän synnin ja vääryyden kahleensa ja saada heidät todellisen toipumisen tielle.

Kristus käytti tätä vertausta ensisijaisesti kuvailemaan rooliaan kadotetun ihmiskunnan pelastajana. Hän oli hyljeksitty oman kansansa keskuudessa. Myös samarialaiset olivat hyljeksittyjä. Aikaisemmin he olivat juutalaisia, jotka naivat pakanakansoista ja sen vuoksi heitä ei enää hyväksytty juutalaisina. He olivat halveksittu kansa. Samalla tavalla Jeesus hyljättiin Messiaana – kansan johtajat erottivat hänet ja yrittivät tappaa.

Tästä asenteesta huolimatta Jeesus oli ainoa, jolla oli sääliä niitä kohtaan, jotka olivat hengellisesti kurjia, köyhiä, sokeita ja alastomia. Kirjanoppineet ja fariseukset eivät osanneet tehdä mitään lievittääkseen oman kansansa epätoivoista hengellistä ahdinkoa, he ovat niitä, jotka kulkevat ohitse tien toisella laidalla, mutta Herra Jeesus tuli pelastamaan heitä, *”sillä Ihmisen Poika on tullut etsimään*

ja pelastamaan sitä, mikä kadonnut on". (Lk. 19:10).

Tämän vertauksen hengellisessä sovelluksessa meidät kaikki nähdään matkalaisina Jerikon ja Jerusalemin välillä. Tien varrella on rosvoja vaanimassa meitä. Heidän tarkoituksensa on ryöstää meitä hengellinen perintömme ja tappaa meidät. Rosvot edustavat paholaista ja hänen käytyreitään.

Saatanan uhreja makaa tien sivussa ja he kuolevat synneissään, ellei kukaan sääli heitä. Heidän uskonnolliset johtajansa eivät ole kiinnostuneita heidän ongelmistaan – he eivät osaa, tai eivät halua auttaa, mutta Laupias Samarialainen, Jeesus, tulee ja auttaa kuolevia uhreja kaataen viiniä öljyä heidän haavoilleen. Viini viittaa Häneen vereensä, joka vuosi pelastukseemme: *"... jossa meillä on lunastus hänen verensä kautta, rikkomusten anteeksisaaminen, hänen armonsa rikkauden mukaan"* (Ef. 1:7). Öljy on Pyhän Hengen vertauskuva. Hän uudestisyntyyttää, täyttää, vahvistaa, lohduttaa ja voitelee meidät.

Herra Jeesus nostaa tämän miehen ja auttaa häntä jatkamaan matkaansa uudistettuna ihmisenä. Tästä lähtien hän ei koskaan enää ole yksin, koska hänellä on Ystävä, joka ei hylkää häntä elämän matkan varrella. Samarialainen pani miehen juhtansa selkään ja vei hänet majataloon. *"Kiitetty olkoon Herra joka päivä. Meitä kantaa Jumala, meidän apumme"* (Ps. 68:20). Majatalossa Samarialainen maksaa miehen hoidosta. Tällä tavalla Herra kertoo meille, ettei hän vain pelasta meitä, vaan myös täyttää kaikki tarpeemme armonsa rikkauden mukaan (Fil. 4:19).

Suhteita koskien tämä vertaus opettaa meille, että Jumala, Jeesuksen Kristuksen kautta, tulee suhteeseen kadotettujen ja kaikkensa menettäneiden ihmisten kanssa pelastamalla heidät, toivottaen heidät tervetulleiksi poikina ja tyttärinä Hänen perheeseensä ja olemalla aina heidän kanssaan.

Vaikka meidät on velvoitettu auttamaan toisia ja julistamaan heille evankeliumia, niin tämä vertaus ei edellytä läheisten sosiaalisten siteiden luomista ihmisten kanssa eri kulttuureista. Sosiaalista evankeliumia opettavat humanistit näkevät vertauksessa sellaisia merkityksiä. Hengellisen ja aineellisen auttamisen velvoitetta ei pitäisi sekoittaa suhteisiin, joita Raamatun mukaan tulisi ylläpitää arkielämän tasolla tiettyjen perheiden, yhteisöjen ja kulttuurillisten ryhmien jäsenten keskuudessa.

Hän tulee takaisin!

Tällä vertauksella on myös profeettallinen sovellus. Jeesus Kristus tuli maailmaan etsimään ja pelastamaan kuolevia syntisiä elämän matkalla, missä he ovatkaan. Haavoittuneen miehen hoito majatalossa painottaa sitä tosiasiaa, että Hän jatkuvasti hankkii ja täyttää tulevat hengelliset tarpeemme.

Laupias Samarialainen maksoi majatalon isännälle kaksi denaria (kahden päivän palkka) haavoittuneen miehen majoituksesta ja hoidosta seuraavien kahden päivän aikana. Lähtiessään hän sanoi majatalon isännälle korvaavansa tälle palatessaan kaikki lisäkustannukset, joita hänellä voisi olla. Se osoitti, että Laupias Samarialainen palaisi kahden päivän kuluttua.

Raamatun mukaan Herralle yksi päivä on kuin tuhat vuotta (2.Piet. 3:8). Noin 2000 vuotta siitä, kun ensimmäisen kerran tuli hankkimaan pelastuksen syntisille, Hän tulee takaisin. Hän on tuova palkkansa mukanaan kaikille, joilla on ollut kustannuksia Hänen opetuslastensa hoitamisesta. Hän sanoi: *"Katso, minä tulen pian, ja minun palkkani on minun kanssani, antaakseni kullekin hänen tekojensa mukaan"* (Ilm. 22:12).

Tiedämme, että kaksi päivää, eli 2000 vuotta, on käytännöllisesti katsoen mennyt Kristuksen ensimmäisen ja toisen tulemuksen välillä. Hänen palvelutyönsä tapahtui ensimmäisen vuosituhannen

alussa ja nyt olemme jo kolmannen vuosituhatvuotisen alussa jälkeen Kristuksen. Elämme nyt aikaa, jolloin Ylkä viivyyttää tulemustaan, koska vielä on monia, jotka suuri ryöväri on ryöväntänyt elämän matkalla. He tarvitsevat kipeästi apua.

Mene teille ja aitovierille ja kokoa hengellisesti kuolevat, että Herran talo täytyisi. Saat palkan, jos et ajattele vain itseäsi, vaan ojennat auttavan käden ihmisille heidän hädässään: *"Autuas se palvelija, jonka hänen herransa tullessaan havaitsee näin tekevän! Totisesti minä sanon teille: hän asettaa hänet kaiken omaisuutensa hoitajaksi"* (Mt. 24:46-47).

Meidät kaikki on lähetetty julistamaan parannusta ja syntien anteeksisaamista Jeesuksen nimessä kaikille kansoille. Oletko luottanut Herraan, että Hän täyttää sinut Pyhällä Hengellä ja tekee sinut kykeneväksi noudattamaan lähetyskäskyä? Hän sanoi: *"...vaan, kun Pyhä Henki tulee teihin, niin te saatte voiman, ja te tulette olemaan minun todistajani sekä Jerusalemissa että koko Juudeassa ja Samariassa ja aina maan ääriin saakka"* (Apt. 1:8).

Nykyinen tilanne haastaa meitä mukaan. Elo on suuri, mutta työmiehiä vähän.